

**SCHELLE, KAREL
– TAUCHEN, JAROMÍR(EDS);
ENCYKLOPEDIE ČESKÝCH
PRÁVNÍCH DĚJIN**

I. SVAZEK A – Č, PLZEŇ:
ALEŠ ČENĚK, 2015, 976 S.
ISBN 978-80-7380-562-3;
V KOEDÍCI OSTRAVA:
KEY PUBLISHING, 2015.
ISBN 978-80-7418-239-6.
(RECENZIA)

**MARTIN SKALOŠ
KATEDRA DEJÍN ŠTÁTU A PRÁVA,
PRÁVNICKÁ FAKULTA, UNIVERZITA
MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI**

Koncom roka 2015 sa dostalo do rúk širokej právnickej, ako aj laickej, verejnosti ojedinelé dielo editorov: doc. JUDr. Karla Schelleho, CSc. a JUDr. Jaromíra Tauchena, Ph.D., LL.M., prvý zväzok „Encyklopedie českých právních dějin“, ktorá sleduje sumarizáciu vedeckých poznatkov o najdôležitejších právno-historických udalostiach, prameňoch a osobnostiach z českých právnych dejín.

Vydanie encyklopédie možno nepochybné považovať za úctyhodný a svojím rozsahom v českom prostredí doposiaľ nevídaný počin. Editori tohto diela určite nie sú odbornej verejnosti neznámi. Sú uznávanými odborníkmi v odbore dejín štátu a práva a svoje skúsenosti pretransformovali do písomnej podoby, výsledkom čoho je i posudzovaná encyklopédia. Týmto projektom nadviazali na predchádzajúce snahy o sprístupnenie informácií z právnej histórie verejnosti v podobe slovníka, ktorého začiatky siahajú do konca 19. storočia.

Encyklopédia je štruktúrovaná do niekoľkých častí. Okrem vstupných úvodných štúdií približujúcich vznik a podstatu práva, vzťah štátu a práva, periodizáciu vývoja štátu a práva na území dnešnej Českej republiky a vývoj právnej vedy, hlavnou časťou encyklopédie je viacväzkový komplex obsahujúci vecné heslá. Samostatnú časť encyklopédie tvorí súbor životopisov popredných českých a československých právnikov. Doplnkami encyklopédie sú prílohy a podrobný chronologický prehľad právnych dejín. Každé heslo je doplnené podrobnou bibliografiou, v rámci ktorej sú jednotlivé tituly uvádzané v skrátrenom bibliografickom zázname. Za každým heslom je uvedený odkaz na základné súvisiace heslá.

Hoci ide o encyklopédiu českých právnych dejín, tieto sú poňaté v čo najširších súvislostiach, ktoré vždy vyplývajú z toho, v akom štátnom rámci sa české krajiny nachádzali. Teda v prípade obdobia absolutizmu boli české krajiny chápané ako súčasť právnych dejín habsburskej monarchie, rovnako tak v rokoch 1918 – 1992 ako súčasť Československa. Najmä preto v tomto období bola výrazná pozornosť venovaná ako slovenským dejinám, tak aj Podkarpatskej Rusi. Nasledujú podrobne spracované heslá približujúce vývoj československých zahraničných vzťahov a vzťahov k významným medzinárodným organizáciám.

Okrem iného významnou skutočnosťou je aj to, že do spracovávania vecných i životopisných hesiel sa zapojilo viac ako 500 odborníkov. Štruktúra autorského kolektívu je mimoriadne pestrá, a to ako národnostne, profesijne, tak aj vekovo. V kolektíve autorov možno nájsť popri českých autoroch viacero významných osobností zo Slovenska, Rakúska, Maďarska, Poľska i Nemecka. Autorský kolektív tvoria ako významní profesori a docenti, tak aj začínajúci mladí vedeckí pracovníci.

Osobitne je potrebné zdôrazniť, že editori nemali k dispozícii v Českej republike ani na Slovensku žiadnu relevantnú predlohu v podobe takto široko spracovaného diela. Jedinečnosť daného diela teda spočíva v tom, že je tak povediac, prvé v Čechách i na Slovensku, ktoré sa zaoberá českými právnymi dejinami v takom rozsiahlom zábere, aj keď nemožno opomínať vyskytujúce sa čiastkové, ale nepomerne menej rozsiahlejšie pokusy. Nezanedbateľným pozitívom je aj vhodne zakomponovaný a zvýrazňovaný český národno-patriotický akcent.

Vzhľadom na fakt, že ide o súbor hesiel od veľkého počtu autorov (I. zväzok obsahuje takmer 130 hesiel od viac ako 90 autorov), pričom každé jednotlivé heslo by bolo možné opatriť samostatnou recenziou, recenzia sa zameriava predovšetkým na formálne a koncepčné záležitosti. Štrukturálne členenie posudzovaného diela je logické a vedecko-pedagogicky presvedčivé. Aj za ním vidno kvalitu a odbornosť jej editorov, predovšetkým fakt ich už dlhodobiejšieho vedeckého zamerania na oblasť českých, ale aj európskych štátových dejín.

Posudzované dielo editorov docenta Schelleho a doktora Tauchena možno hodnotiť pozitívne aj z pohľadu formy, akou je písané a spracované. Autori jednotlivé heslá spracovali štýlom, vďaka ktorému sa vyhli ťažkopádnym a nezrozumiteľným termínom. Každé heslo je spracované výstižne a komplexne, čím čitateľ o spracovanom pojme môže získať všetky dôležité informácie, ktoré sú dostupné v odbornej literatúre. Vyhľadávanie informácií môže zjednodušiť aj elektronická verzia encyklopédie.

Keďže pluralita názorov autorov je jedným z hlavných prínosov encyklopédie, čitateľ sa na rôznych miestach encyklopédie často stretne s rozdielnym pohľadom na danú problematiku, s odlišným hodnotením konkrétnych udalostí, právnych dokumentov alebo osobností.

Možno konštatovať, že encyklopédia je neopomenuteľnou súčasťou odbornej literatúry, opisujúcej vývoj práva a štátnej organizácie predovšetkým na území súčasnej Českej republiky, ale aj jej susedov.

Editorom sa podarilo sumarizovať všetky najdôležitejšie heslá a autorom zhromaždiť o danom pojme všetky dôležité fakty.

Zo všetkého, čo bolo vyššie uvedené a zvýraznené, i celého komplexu posudzovaného diela „Encyklopedie českých právních dějin, I. svazek A – Č“ vyplýva, že predmetné dielo možno v plnom rozsahu odporučiť nielen odborníkom z oblasti právnej histórie a právnikom z praxe, ale aj laikom, ktorí nebudú mať problém pochopiť podstatu predkladanej problematiky. Encyklopédia je dostatočne zrozumiteľná a spracovaná na vysokej odbornej úrovni.

Dielo editorov doc. Schelleho a JUDr. Tauchena je po všetkých stránkach pozoruhodné a mimoriadne prínosné. Ide o ojedinelý počin, ktorý bude mať veľký význam pre ďalší výskum, štúdium a analýzu štátoprávných dejín v Českej republike i na Slovensku. Aj preto sa domnievam, že stojí za prečítanie a nemala by chýbať v knižnici každého, kto má len trochu pozitívny vzťah k histórii, štátu a právu.